

ПРОГРАМ РАДА
ISS/KS I211
Географске информације

Овај програм рада усвојен је на седници комисије која је одржана 26.01.2015. године, а одобрен је од стране Стручног савета за опште области стандардизације на седници која је одржана године.

Увод

У складу са тачком 1. Решења о образовању комисије за стандарде и сродне документе KS I211, *Географске информације*, у даљем тексту: Комисија за стандарде, предмет рада Комисије за стандарде је: стандардизација у области дигиталних географских информација. Комисија за стандарде KS I211 прати рад следећих техничких комитета:

- ISO/TC 211, *Geographic information/Geomatics*, Међународне организације за стандардизацију;
- CEN/TC 287, *Geographic information*, Европског комитета за стандардизацију.

Комисија за стандарде KS I211, *Географске информације*, образована је решењем директора Института за стандардизацију Србије бр. 7088/3-28-02/2010 од 26.07.2010. године а на основу предлога одлуке за образовање комисије за стандарде коју је донео Стручни савет за опште области стандардизације 26.02.2010. године. На основу члана 78. и 79. Статута Института и тачке 4. Интерних правила стандардизације – Део 2: образовање и рад комисија за стандарде, KS I211 ради у наведеној области рада на доношењу, преиспитивању и повлачењу српских стандарда и сродних докумената, обезбеђивању усаглашености српских стандарда и сродних докумената са европским и међународним, учествовању у изради и преиспитивању стандарда које доносе европске и међународне организације за стандардизацију као и на обављању других задатака у вези са стандардима и стандардизацијом.

Активност Комисије за стандарде на припреми, доношењу и повлачењу стандарда и сродних докумената приказана је у табели 1.

Табела 1 – Преглед активности Комисије за стандарде

Година	Стандарди и сродни документи
2012	20 објављених 2 повучена
2013	1 нацрт 4 у плану

1 Пословно окружење

1.1 Опште

Географски информациони систем је рачунарски систем који комбинује географске локације природних и вештачких објеката (планина, река, путеви, мостови, зграде...) и осталих података у

циљу прикупљања, обраде, управљања, анализирања, приказа и одржавања просторно орјентисаних података.

Комисија за стандарде KS I211 прати рад техничких комитета :

- CEN/TC 287, *Geographic information*, Европског комитета за стандардизацију у области стандардизације дигиталних географских информација. Стандардизација у овој области има за циљ развијање и усвајање интегрисаног скупа стандарда како би се осигурала сарадња између европских земаља просторним подацима инфраструктуре. На основу Бечког споразума технички комитети ISO/TC 211 и CEN/TC 287 остварују заједнички рад у наведеној области стандардизације;
- ISO/TC 211, *Geographic information/Geomatics*, Међународне организације за стандардизацију у области дигиталних географских информација. Уколико у овој области стандардизације нису објављени одговарајући европски стандарди и у плановима европске организације за стандардизацију није предвиђено њихово доношење Комисија за стандарде ће на основу исказаних потреба преузети међународне стандарде овог техничког комитета.

Следећи политички, економски, технички, регулаторни, правни, друштвени и/или међународни индикатори описују пословно окружење који могу имати значајан утицај на процес доношења стандарда.

- Правна регулатива у области географских информација у Републици Србији уређена је Правилником о геодетско-катастарском информационом систему ("Сл. Гласник РС", бр. 124/2012) којим се имплементирају стандарди техничког комитета ISO/TC 211, *Geographic information/Geomatics*, Међународне организације за стандардизацију.
- У Србији је у току успостављање организоване националне инфраструктуре геопросторних података (НИГП), са развојем националног геопортала у складу са директивом *Inspire*.
- Декларацијом о Глобалном Управљању Геопросторним Подацима (ГГИМ) је изражена пуна подршка Уједињеним нацијама да предузму мере за подстицање и јачање националне, регионалне и глобалне сарадње, раде на успостављању општих оквира и заједничких стандарда, хармонизују дефиниције и методе, подстакну и развију најбоље праксе у управљању геопросторним подацима.

1.2.1 Квантитативни показатељи пословног окружења

Брз напредак у области геопросторних информација и технологија, као и њихова приступачност, су учинили такве информације непроцењиво вредним средством у истраживањима, бизнису и политици планирања и имплементације.

Ефикасно коришћење геопросторних података у свим секторима друштва помаже да се одреде многи хуманитарни, еколошки и развојни изазови са којима се суочава свет, као што су климатске промене, природне катастрофе, пандемијске болести, глад, мир и безбедност, расељавање становништва, храна и економске кризе, а који су преко граничне природе и захтевају и глобални и национални политички одговор.

2. Очекиване користи од рада комисије

Доношење европских и међународних стандарда као српских омогућава да се њиховом имплементацијом и применом омогући размена информација и сервиса кроз елиминацију техничких препрека. Примена стандарда пружа заједнички и прихватљив технички оквир за произвођаче и кориснике података о простору.

3. Учешће у раду комисије

Заинтересоване стране у области рада ове Комисије су:

1. Релевантни органи државне и локалне управе
2. Универзитети
3. Инжењери геодезије, геоматике и геоинформатике

Све заинтересоване стране у Републици Србији су позване да узму учешће у раду ове Комисије за стандарде, уз осигуравање равноправног учешћа и заступљености свих заинтересованих страна. Учешће у статусу посматрача могуће је под одређеним условима који су утврђени Интерним правилима стандардизације - Део 2: Образовање и рад комисија за стандарде и сродне документе.

Права и обавезе чланова комисије за стандарде и сродне документе утврђена су Интерним правилима стандардизације - Део 2: Образовање и рад комисија за стандарде и сродне документе, са којима се упознају кроз краћу обуку на конститутивној седници или у случају измене већег броја чланова комисије на првој наредној седници. Такође, чланови Комисије за стандарде се упознају са интерним правилима стандардизације у Институту, која су у потпуности усаглашена са правилима међународних и европских организација за стандардизацију.

4. Циљеви и стратегија за остваривање циљева

4.1 Утврђени циљеви комисије

1. Доношење приоритетних стандарда на начин предвиђен Интерним правилима стандардизације – Део 1: Доношење, објављивање, одржавање, преиспитивање и повлачење српских стандарда и сродних докумената
2. Заступање српских националних интереса у области рада Комисије за стандарде пред одговарајућим европским и међународним комитетима за стандардизацију путем учествовања српских стручњака и експерата у раду ових техничких комитета.

4.2 Стратегије за остваривање циљева комисије

Остваривање циљева Комисије за стандарде KS I211 се заснива на дефинисању приоритета рада комисије. Приоритети у доношењу стандарда су:

- доношење српских стандарда који за основу имају европске или међународне стандарде на које ће се позивати технички прописи, такође на српском језику;
- преузимање нових европских стандарда уз поштовање свих рокова које дефинише европска организација за стандардизацију, техничког комитета чији рад прати;
- сарадња са комисијама Института чија је област стандардизације у уској вези са облашћу стандардизације ове комисије.

4.3 Аспекти заштите животне средине

У циљу управљања природним ресурсима на одржив начин, потребна је тачна и правремена информација да би се благовремено одреаговало на промене у простору. Из тог разлога, потребно је формирати систем који ће објединити све релевантне податке и имати могућност једноставне претраге базе података као и могућност приказивања информација путем боја и симбола. Формирањем географског информационог система може се извршити конверзија и модификација постојећих података, извршити дигитализација и интегрисање у јединствену базу података, нпр. подаци о типовима шума, флори, фауни, хидрологији, геологији, природним резерватима, пределима посебних природних вредности, природним споменицима, путној мрежи, пешачким стазама итд.

5. Фактори који могу утицати на испуњење и имплементацију програма рада

- Недостатак финансијских средстава онемогућава обезбеђење одговарајућих превода и упућује на преузимање стандарда методом проглашавања што умањује кредибилитет ових стандарда у пословном окружењу.
- Недовољно учешће стручњака на доношењу српских стандарда и сродних докумената, као и њиховој хармонизацији са међународним и европским;
- Незаинтересованост стручне јавности за учешће у јавној расправи и достављање примедби и предлога у вези са нацртима српских стандарда и сродних докумената који се стављају на јавну расправу;

6. Корисни линкови за све наведене активности

- Основни подаци о Комисији
http://www.iss.rs/tc/?national_committee_id=817
(увид у програм рада, листу објављених стандарда и оних на којима се ради);
- Основни подаци европског техничког комитета
<http://www.cen.eu/cen/Sectors/TechnicalCommitteesWorkshops/CENTechnicalCommittees/Pages/default.aspx?param=6268&title=Geographic%20Information>

(увид у програм рада, листу објављених стандарда и оних на којима ради технички комитет CEN/TC 287);

- Основни подаци међународног техничког комитета

http://www.iso.org/iso/home/standards_development/list_of_iso_technical_committees/iso_technical_committee.htm?commid=54904

(увид у програм рада, листу објављених стандарда и оних на којима ради технички комитет ISO/TC 211).